

POSTANOWIENIE

Dnia 29 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Dobrowolski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Aleksander Stępkowski

SSN Grzegorz Żmij

w sprawie z protestu M. R.

przeciwko ważności referendum ogólnokrajowego zarządzonego na dzień 15 października 2023 r.

przy udziale Prokuratora Generalnego i Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 29 listopada 2023 r.

pozostawia protest bez dalszego biegu.

s.h.

UZASADNIENIE

W dniu 3 listopada 2023 r. wpłynął do Sądu Najwyższego protest M. R. (dalej: „skarżąca”) przeciwko ważności referendum ogólnokrajowego, zarządzonego na dzień 15 października 2023 r. Protest został nadany w jednej z placówek zagranicznego operatora pocztowego we Francji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest należało pozostawić bez dalszego biegu.

Zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (tekst jedn. Dz.U. 2020, poz. 851 ze zm.; dalej: „u.r.o.”), protest przeciwko ważności referendum ogólnokrajowego wnosi się do Sądu Najwyższego na piśmie w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyniku referendum przez Państwową Komisję Wyborczą w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej. Ponadto, stosownie do treści art. 34 ust. 2 u.r.o., do warunków i trybu wnoszenia protestu stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. 2022, poz. 1277 ze zm., dalej: „k.wyb.”). Oznacza to, że siedmiodniowy termin, określony w art. 34 ust. 1 u.r.o., do wniesienia protestu referendalnego zaczyna biec od dnia następnego po dniu ogłoszenia przez Państwową Komisję Wyborczą wyniku referendum w Dzienniku Ustaw, przy czym nadanie w tym terminie protestu w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe jest równoznaczne z wniesieniem go do Sądu Najwyższego (art. 241 § 1 *in fine* k.wyb. w zw. z art. 34 ust. 2 u.r.o.).

Jednocześnie w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że dla oceny, czy protest został wniesiony w terminie znaczenie ma uwzględnienie daty właściwej dla wybranego przez składającego protest sposobu jego wniesienia. Jeżeli zatem wnoszący protest decyduje się na złożenie go bezpośrednio w Sądzie Najwyższym lub za pośrednictwem innego podmiotu, ocena tego, czy protest jest złożony w terminie następuje przez pryzmat daty wniesienia bezpośrednio do Sądu Najwyższego. W sytuacji natomiast, gdy wniesienie protestu następuje za pomocą polskiej placówki operatora pocztowego, ocena dochowania terminu następuje wyłącznie w kontekście daty stempla pocztowego placówki nadawczej zaadresowanej bezpośrednio do Sądu Najwyższego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 6 listopada 2019 r., I NSW 99/19).

Obwieszczenie Państwowej Komisji Wyborczej o wynikach głosowania i wyniku referendum przeprowadzonego w dniu 15 października 2023 r.

zostało wydane w dniu 17 października 2023 r. i opublikowane w Dzienniku Ustaw w dniu 18 października 2023 r. pod pozycją 2236. Oznacza to, że siedmiodniowy termin do wnoszenia protestów przeciwko ważności referendum rozpoczął bieg w dniu 19 października 2023 r. i upłynął z dniem 25 października 2023 r.

W niniejszej sprawie protest referendalny został nadany 28 października 2023 r., przy czym nie za pośrednictwem jednej z polskich placówek P. Spółki Akcyjnej w W., lecz za pośrednictwem operatora zagranicznego. Wpłynął przy tym do Sądu Najwyższego dopiero 3 listopada 2023 r. (data prezentaty).

Protest przeciwko ważności referendum należało uznać za spóźniony, ponieważ został złożony (wpłynął do Sądu Najwyższego) po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia wyniku referendum przez Państwową Komisję Wyborczą w Dzienniku Ustaw, co stanowi naruszenie art. 243 § 1 k.wyb. w zw. z art. 34 ust. 2 u.r.o.

Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 241 k.wyb. Niedopuszczalne jest przywrócenie terminu do wniesienia protestu (art. 243 § 1 k.wyb.). Protest niespełniający warunków z art. 241 k.wyb., to protest wniesiony po upływie terminu wskazanego w art. 241 § 1 k.wyb., co ma miejsce w niniejszej sprawie.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy, działając na podstawie art. 243 § 1 *in principio* k.wyb. w zw. z art. 34 ust. 2 u.r.o., postanowił jak w sentencji.

[ms]

[ał]